

Leve(n)de Nacht vzw

©Joshua Woroniecki

Voortgangsrapport 2025

LEVE(N)DE NACHT vzw Aarschotsebaan 29
3191 Hever (Boortmeerbeek)
Ondernemingsnummer: 0797.582.203

Inhoudstafel

1. INLEIDING	3
2. DOELSTELLINGEN, ACTIVITEITEN EN BUDGET	4
2.1. RAPPORTAGE OVER DE DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN VAN 2025	4
2.1.1. STRUCTURELE WERKING	4
2.1.2. KENNISDELING	7
2.1.3. SENSIBILISERING	14
2.1.4. BELEIDSWERKING	15
2.1.5. COMMUNITY BUILDING EN PARTNERSCHAPPEN	17
2.2. GEMAAKTE KOSTEN IN 2025	20
2.3. INKOMSTEN TOEGEZEGD IN 2025	21
2.4. PLANNING VOOR 2026	22
2.4.1. STRUCTURELE WERKING	22
2.4.2. KENNISDELING	23
2.4.3. SENSIBILISERING	26
2.4.4. BELEIDSWERKING	27
2.4.5. COMMUNITY BUILDING EN PARTNERSCHAPPEN	28
3. GROEI NAAR EEN VOLWAARDIGE THEMATISCHE VERENIGING	30
3.1. GROEI OP BASIS VAN HET ADVIES VAN DE ADVIESCOMMISSIE	30
3.1.1. VERFIJNDE MISSIE, VISIE, STRATEGIE, EXPERTISE EN DOELGROEPEN	30
3.1.2. VERSTERKTE PRIORITEITEN	31
3.1.3. FASERING VAN DE PRIORITEITEN IN FUNCTIE VAN EEN STRUCTURELE WERKING	32
3.1.4. UITROL OVER GANS VLAANDEREN	33
3.1.5. BEGELEIDING OP VLAAK VAN ORGANISATIEMANAGEMENT	33
3.1.6. VERDUIDELIJKING VAN DE ORGANISATIESTRUCTUUR EN DE GOVERNANCE	34
3.1.7. VERDUIDELIJKING VAN DE INHOUDELIJKE EXPERTISE EN ERVARING	35
3.2. ZELFEVALUATIE MBT DE GROEI NAAR EEN VOLWAARDIGE THEMATISCHE VERENIGING	36
4. INTERNE ORGANISATIE	38
4.1. INTERNE ORGANISATIE	38
4.2. DAGELIJKSE WERKING	38
4.3. BESLISSINGSORGANEN	39
5. RAPPORTERING OVER DE ACTIVITEITSNORMEN 2025	40
6. BIJLAGEN	43
6.1. BIJLAGE 1: LEZINGEN VOOR HET GROTE PUBLIEK	44
6.3. BIJLAGE 3: PROMOMATERIAAL VOOR PARTNERS - NACHT VAN DE DUISTERNIS	46
6.4. BIJLAGE 4: OVERZICHTSKAART ACTIVITEITEN NACHT VAN DE DUISTERNIS	46
6.5. BIJLAGE 5: RESULTATEN CAMPAGNE SOCIALE MEDIA	47
6.6. BIJLAGE 6: RESULTATEN PERSWERKING — NACHT VAN DE DUISTERNIS EN STUDIEDAG LICHTHINDER IN HET ZWIN	49
6.7. BIJLAGE 7: RESULTATEN NIEUWSBRIEF	49
6.8. BIJLAGE 8: RESULTATEN WEBSITE	50
6.9. BIJLAGE 9: DEELNAME INTERNATIONAAL CONGRES ALAN2025 (WESTPORT - IERLAND)	51

1. Inleiding

Dit rapport geeft een helder overzicht van de activiteiten en resultaten van Leve(n)de Nacht vzw in 2025.

In 2025 hebben we:

- onze organisatie verder versterkt met een deeltijdse coördinator;
- onze 2 campagnes succesvol kunnen vervolgen;
- een eerste studiedag/symposium georganiseerd;
- een verdere professionalisering doorgevoerd (boekhouder, sociaal secretariaat, bijkomende verzekeringen, eigen hardware, ...);
- onze kennis en expertise kunnen tonen en delen met verschillende overheidsadministraties;
- internationaal deelgenomen aan de ALAN2025-conferentie met een presentatie en een poster;
- heel wat media-aandacht gekregen via onze campagnes Nacht van de Duisternis en Saving-Private-Orion, het symposium en de lancering van de astronomische duisternisbehoeftekaart.

Dit rapport beschrijft de resultaten die we behaalden, hoe we onze activiteiten stap voor stap hebben uitgevoerd en welke voorbereidingen we hebben getroffen voor 2026.

We hebben in 2025 verder gewerkt aan de uitbouw van onze organisatie, voortbouwend op de aanbevelingen van de adviescommissie. Zo hebben we onder begeleiding van externe begeleiding onze organisatiestructuur verder uitgebouwd en versterkt met een deeltijds personeelslid. Deze coördinator van de organisatie kan nu zorgen voor een meer professionele uitrol van de activiteiten en zorgen voor een betere organisatiemanagement zoals bvb. de afstemming tussen bestuur en vrijwilligers. In dit rapport schetsen we ook welke acties en verbeterpunten we in 2026 (en verder) zullen aanpakken om onze werking te optimaliseren.

Met deze voortgangsrapportage willen we laten zien dat onze organisatie op vele vlakken is gegroeid. Het onderstreept onze toewijding om Leve(n)de Nacht vzw sterker en toekomstbestendig te maken, met een duidelijke focus op impact op de nachtelijke biodiversiteit.

2. Doelstellingen, activiteiten en budget

2.1. Rapportage over de doelstellingen en activiteiten van 2025¹

2.1.1. Structurele werking

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	eventuele bijstellingen/aanpassingen
SD0	Leve(n)de nacht vzw zal in 2024 professionaliseren in haar werking en in haar organisatie	De doelstelling loopt zoals voorzien.	- Blijvende samenwerking met de managementcoach; - Ondersteuning door een externe managementassistent - Tweewekelijks overleg met de actieve leden; - Aanwerving van een deeltijdse coördinator; - Aanstellen van een boekhouder;	- LDN werkte verder aan haar organisatiestructuur en bouwde binnen de structuur de mogelijkheid in voor een betaalde coördinator - Alle vrijwilligers bleven aan boord en konden volgens hun interesse en kennis activiteiten ontplooiën binnen de werkgroepen	- Een betaalde werkracht ondersteunt de organisatie en ontlast de bestuurders en vrijwilligers van administratieve taken; - De boekhouder zorgt voor een controle op de inkomsten en uitgaven en ondersteunt de organisatie met administratieve taken	De coördinator kan een grotere rol opnemen in de afstemming tussen de werkgroepen en tussen het bestuur en de vrijwilligers
OD0.1	LDN zet een organisatiestructuur op zodat een professionele omgeving gecreëerd wordt voor (toekomstige) betaalde werknemers, medewerkers en vrijwilligers	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	- Een eerste deeltijds personeelslid werd aangetrokken - Een boekhouder werd aangesteld - Een sociaal secretariaat zorgt voor de	De organisatie trok externe expertise aan om haar administratieve taken te begeleiden en uit te voeren	- In oktober 2025 startte de coördinator met een deeltijdse opdracht (60%) - De boekhouding werd vanaf oktober mee opgevolgd door een	Afhankelijk van de financiële mogelijkheden wordt bekijken of er bijkomende personeelsinzet mogelijk is

¹ In oktober 2025 was er een opvolgesprek met het Departement Omgeving. Daaruit kwam een verslag met vragen voor een aanpassing van de rapportage. Dit zal worden opgenomen in de rapportage van het werkjaar 2026.

			administratieve opvolging van het personeel		externe, erkende boekhouder	
OD0.2	LDN zet in op het aantrekken van meer medewerkers en vrijwilligers	De doelstelling loopt zoals voorzien.	- De organisatie zette in op het leggen van contacten en het aanspreken van partnerorganisaties ivf gedeelde taken en projecten - De organisatie sprak mensen en andere organisaties aan ivf het aantrekken van een medewerker met een geschikt profiel - Op verschillende events nam de organisatie het initiatief om zichzelf en haar missie bekend te maken met de bedoeling om bijkomende vrijwilligers aan te trekken	- Een deeltijds personeelslid is aangetrokken; - Verschillende partnerorganisaties hebben hun medewerking aangeboden voor projecten van de organisatie; - Meerdere, nog niet betrokken, personen hebben zich aangemeld als vrijwilliger	- De groep mensen die zich actief kunnen inzetten voor de organisatie is gegroeid; - De organisatie kan nu steunen op een betaalde werknemer en zo beter inspelen op ad-hoc vragen op korte termijn;	
OD0.3	LDN creëert een werking en gestructureerde organisatie met onderdelen (werkgroepen, cellen, afdelingen, ...) om haar beoogde doelstellingen (zie SD1 tot SD6) te behalen	De doelstelling loopt zoals voorzien.	Binnen de organisatie kunnen taken telkens worden toegewezen aan werkgroepen of cellen die hiervoor verantwoordelijkheid opnemen. Hierdoor kunnen vrijwilligers en bestuurders zich inzetten met hun specifieke expertise en interesses	- Enkele werkgroepen en cellen hebben hun werking reeds helemaal op punt staan (sociale media, nieuwsberichten en website, events); - Andere werkgroepen en cellen dienen hun werking nog te optimaliseren (partnerschappen, financiering, advisering)	De werkgroepen ontlasten het bestuur en kunnen op een professionele manier hun deeltaken binnen de organisatie opnemen en afwerken;	De coördinator kan hier nog een begeleidende en ondersteunende rol opnemen om bepaalde werkgroepen en cellen professioneler te laten werken;
OD0.4	LDN zet in op het binnenhalen van voldoende budgettaire middelen om haar beoogde doelstellingen (zie SD1 tot SD6) te behalen	Deze doelstelling loopt en zal in 2026 worden versterkt.	LDN zette verder in op het verkennen van financiële ondersteuning door verschillende kanalen actief te bevragen en op te volgen.	- LDN heeft bijkomende kanalen onderzocht naar hun geschiktheid voor financiële ondersteuning: - Er werd een samenwerking opgezet	LDN kon haar samenwerking met Brabantse Wouden verzilveren met de goedkeuring van een project in het	Een nieuw dossier voor Interreg oproep Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen wordt voorbereid. Daarin wordt ingegaan en voortgebouwd op de

		o Zo werden Europese oproepen van nabij opgevolgd o Calls vanuit Vlaamse administraties opgevolgd en bekeken ifv ontvankelijkheid en haalbaarheid o Gesprekken gevoerd met (internationale) partners om projecten op te zetten	met het Landschapspark Brabantse Wouden; o Het aanbod aan lezingen en andere activiteiten werd verder bekendgemaakt; o De oproepen om lid te worden of een bijdrage te doen werden herhaald; • LDN schreef, met 2 partners, aan een microproject in de Interreg Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen. Dit project werd echter niet binnengehaald;	werkingsgebied van het Nationaal Park. Hieruit zullen budgetten voorzien worden voor LDN;	opmerkingen en suggesties van de eerdere oproep; • De coördinator zal binnen het takenpakket een opdracht krijgen om mee op zoek te gaan naar bijkomende financiële middelen; • Een nieuw erkenningsdossier wordt voorbereid om de erkenning en structurele ondersteuning van de organisatie, na 2026, veilig te stellen;
--	--	---	---	--	---

2.1.2. Kennisdeling

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijstellingen/aanpassingen
SD1	Leve(n)de Nacht vzw wordt het toonaangevend kenniscentrum rond lichtvervuiling en lichtvervuilingsoplossingen	De doelstelling loopt zoals voorzien.	LDN wordt meer en meer bevraagd door externen omwille van de aanwezig kennis die is opgebouwd onder de leden.	- De nieuwsbrief van LDN kreeg in 2025 meer geabonneerden en werd meer gelezen. - De website werd verder aangevuld en zal in 2026 een nieuwe update krijgen met nog meer kennismateriaal - In 2024 werden de leden van LDN meer gevraagd om lezingen te geven en lichtwandelingen te leiden.	- De nieuwsbrief werd vaker verspreid - De website werd vaker bezocht en dat leidde tot meer interactie en vragen	De website zal in 2026 een grondige herwerking krijgen om beter in te spelen op de verschillende doelgroepen die LDN wil aanspreken en de nodige kennis die ze willen terugvinden.
OD1.1	In 2023 biedt LDN een duidelijk inzicht in het ontstaan van lichtvervuiling	Deze doelstelling loopt en zal in 2026 worden versterkt.	Op basis van wetenschappelijke inzichten is een werkstuk in voorbereiding door LDN die de bestaande inzichten rond lichtthinder en lichtvervuiling samenbrengt in een heldere tekst	De samengebrachte inzichten over het ontstaan van lichtthinder zullen op de website geplaatst worden en zal op de vernieuwde website in 2026 een prominente plek krijgen als leidraad voor de site en verdere infoverspreiding	LDN zet hiermee haar kennis in de kijker en kan dit stuk gebruiken als referentie voor verdere kennisdeling	
OD1.2	In 2024 biedt LDN een duidelijk inzicht in de impact van lichtvervuiling	Deze doelstelling loopt en zal in 2026 worden versterkt.	LDN werkt op basis van wetenschappelijke inzichten aan een werkstuk die de bestaande inzichten rond impact van lichtthinder in beeld brengt.	De samengebrachte inzichten over het ontstaan van lichtthinder zullen op de website worden geplaatst en zal op de vernieuwde website in 2026 een prominente plek krijgen als leidraad voor de site en verdere infoverspreiding	LDN zet hiermee haar kennis in de kijker en kan dit stuk gebruiken als referentie voor verdere kennisdeling	Deze inzichten worden verder aangevuld in de komende jaren. Het onderzoek levert nog steeds nieuwe inzichten en kennis aan.

OD1.3	In 2025 biedt LDN een duidelijk beeld van mogelijke oplossingen voor lichtvervuiling	Deze doelstelling loopt en zal in 2026 worden versterkt.	LDN werkt aan een werkstuk om mogelijke oplossingen in beeld te brengen. Op de website en in de presentaties die gegevens worden door LDN worden al oplossingen aangeleverd.	- Het werkstuk is in voorbereiding. - Nieuwe info blijft zich aandienen. Dit maakt dat het werkstuk een levend document zal blijven, geregeld aangevuld met nieuwe inzichten en oplossingen	- De presentaties die leden van LDN geven, bevatten al heel wat oplossingen - De leden verzamelen nog steeds nieuwe oplossingen en verruimen hiermee de kennis van de organisatie	De gekende inzichten worden verder aangevuld in het werkstuk in opbouw en dit wordt op de website gecommuniceerd. De komende jaren zal dit blijvend worden aangevuld. Het onderzoek levert nog steeds nieuwe inzichten en oplossingen aan.
OD1.4	In 2023 legt LDN contacten met belanghebbende organisaties en brengt de wereld van lichtvervuiling in Vlaanderen in kaart. Elk jaar nadien bekijkt LDN of er ontbrekende organisaties zijn.	Deze doelstelling werd in 2025 verder opgenomen en uitgewerkt.	LDN legde bijkomende contacten met onderzoekers, beleidsvoorbereiders en middenveldorganisaties en kon zo haar netwerk uitbreiden en een beter overzicht vormen van de organisaties betrokken bij het lichtbeleid en lichtvervuiling.	Elk jaar groeit zo de kennis en het nationale netwerk van LDN. Hierdoor kan ze rekenen op heel wat organisaties voor kennisuitwisseling, samenwerking en ondersteuning. Ze kan deze ondersteuning zelf ook bieden aan partnerorganisaties.	De nieuwe contacten, samen met de reeds gekende contacten, vormen een heel waardevol netwerk voor LDN in de uitvoering van haar missie en visie. Het blijft belangrijk hier verder op in te zetten.	
OD1.5	Vanaf 2024 organiseert LDN jaarlijks een netwerkevent met als doel het samenbrengen van organisaties en het inwinnen van informatie	Deze doelstelling werd in 2025 verder opgenomen en uitgewerkt.	In samenwerking met het Zwin en het regionaal landschap Houtland en Polders werd een studiedag opgezet voor lokale beleidsmakers. Deze studiedag werd afgesloten met een netwerkmoment. Hierop bleven heel wat deelnemers nakaarten en konden nieuwe contacten gelegd worden.	Dit netwerkevent kon op veel bijval rekenen bij de deelnemers en gaf LDN de nodige kansen om haar netwerk uit te breiden en contacten te leggen.	Sinds de studiedag en bijhorend netwerkmoment wordt LDN geconsulteerd voor vragen en ifv een volgende editie in 2026.	
OD1.6	Vanaf 2026 faciliteert LDN jaarlijks minstens éénmaal een wetenschappelijke	Deze doelstelling werd al in 2025 gerealiseerd	LDN werd gevraagd om een studie van het Departement Omgeving	De studie werd eind 2025 afgerond en gecommuniceerd door het	LDN werd betrokken omwille van haar kennis en expertise en kon dit	

	studie over lichtvervuiling (communicatie, veldwerk, inhoudelijk, ...)		mee op te volgen in de begeleidingsgroep. Hierdoor kon LDN mee nadenken over de richting van het onderzoek, suggesties doen naar onderzoeksvragen en reageren op het verloop van de studie en vervolgstappen.	departement Omgeving via een webinar waar ook LDN aan deelnam. Aanbevelingen uit de studie vormen de aanleiding voor verdere stappen voor het departement, maar ook voor LDN zijn er heel wat leerpunten uit te halen.	ook aanwenden in deze studie. Andere aanwezige organisaties hebben LDN zo ook leren kennen als kennis- en expertisecentrum over lichtvervuiling	
--	--	--	--	---	--	--

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijsturingen/aanpassingen
SD2	Leve(n)de nacht vzw deelt haar kennis	De doelstelling loopt zoals voorzien.				
OD2.1	LDN bouwt in 2023 een heldere website met relevante basisinformatie over lichtvervuiling en houdt die elk jaar up to date	Deze doelstelling werd in 2025 verder uitgewerkt	De website werd in 2025 herwerkt en herbouwd, dit door het werken met een nieuwe provider. Deze aanpassing is nog in volle gang. De website werd uitgebreid met een nieuwsgedeelte. Er werden ook voorbereidingen getroffen voor een uitgebreider kennisplatform.	De omvorming is in volle gang. De vernieuwde website (met inbegrip van de aanpassingen gesuggereerd door de begeleidingscommissie van het departement Omgeving) zal in 2026 voltooid worden.	De website kent een groeiend aantal bezoekers en de contactpagina, alsook de lidmaatschapspagina worden meer bezocht.	Een bijsturing van de website zal in 2026 volgen, zodat kan in gegaan worden op de opmerkingen van de begeleidingscommissie van het departement Omgeving. Zo zal de website een duidelijker aanbod voorzien voor de verschillende doelgroepen van LDN.

OD2.2	Vanaf 2023 voorziet LDN jaarlijks minstens 3 lezingen voor het brede publiek	De doelstelling loopt zoals voorzien.	LDN organiseerde op verschillende activiteiten en voor verschillende organisaties lezingen met een inhoud, ook voor het brede publiek. Onder meer in het kader van Saving Private Orion en de Nacht van de Duisternis werden er lezingen gegeven.	Jaarlijks krijgt LDN verschillende vragen voor lezingen waar de vrijwilligers (of in de toekomst ook personeel) op kunnen inzetten. Zo waren er lezingen in Hoegaarden, Merelbeke, Oostende, Gent, Genk, ...	Op deze manier krijgen heel veel mensen informatie op een begrijpelijke manier over lichthinder en lichtvervuiling.	
OD2.3	Vanaf 2024 voorziet LDN jaarlijks minstens 3 lezingen en 2 opleidingen voor specifieke doelgroepen (dit kan ook binnen een aanbod van derden zijn)	Deze doelstelling loopt, maar verdient voor de opleidingen meer aandacht in 2026.	LDN gaf in 2025 verschillende lezingen voor specifieke doelgroepen: sterrenkundigen, geïnteresseerden in natuur op vraag van externe partners.	LDN gaf lezingen op Starnights en het JVS/VVS-weekend en op Klimaduro.	Op deze manier krijgen heel veel mensen met een specifieke achtergrond informatie op een begrijpelijke manier over lichthinder en lichtvervuiling.	
OD2.4	Vanaf 2024 organiseert LDN jaarlijks een studiedag rond lichtvervuiling (verspreiden van kennis)	De doelstelling loopt zoals voorzien.	In september 2025 organiseerde LDN, samen met Zwin en Regionaal Landschap Houtland en Polders een studiedag voor lokale besturen rond lichthinder.	Een 50-tal aanwezigen luisterden naar 5 sprekers/experts en kon nadien met hen in gesprek gaan. LDN verzorgde mee het programma en leverde 2 sprekers. Een nieuwe editie wordt voorbereid voor 2026.	Veel lokale besturen leerden LDN kennen en kregen meer inzicht in de problematiek van lichthinder en lichtvervuiling. Er was persaandacht, onder meer op de lokale televisie.	

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijstellingen/aanpassingen
SD3	Leve(n)de nacht vzw gebruikt haar kennis ivf belanghebbende doelgroepen: organisaties, overheden en bedrijven	Deze doelstelling werd in 2025 verder uitgewerkt		Dit aanbod van advies op maat werd in 2024 gelanceerd naar organisaties en overheden via de nieuwsbrieven van Levende Nacht. Hiervoor werd ook een speciale sectie op de website ontwikkeld.	In 2024 werd dit aanbod bekend gemaakt via de nieuwsbrief en de website van LDN.	In 2025 wordt er naast een inspiratie rubriek een helder overzicht gemaakt van alle mogelijke thema's en services (advies, studiemateriaal, opleiding...) waarmee LDN haar verschillende doelgroepen kan ondersteunen.
OD3.1	Vanaf 2023 beoogt LDN advies te geven aan minstens 4 organisaties of overheden (als antwoord op een concrete vraag)	Deze doelstelling loopt, maar verdient meer aandacht in 2026.	- LDN communiceert over het aanbod aan adviesverlening - LDN biedt de nodige informatie aan, aan verschillende organisaties en overheden via digitale rapporten of uitgewerkte antwoorden	LDN communiceerde over dit het aanbod aan adviesverlening via de nieuwsbrieven en website.	Tot op heden zijn er nog niet veel vragen gesteld aan LDN. Het aanbod blijft gelden	Dit luik zal in 2026 verder worden uitgebouwd door meer aandacht te geven aan deze activiteiten in de communicatie van de organisatie.
OD3.2	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan overheden	Deze doelstelling loopt, maar verdient meer aandacht in 2026.	- LDN communiceert over het aanbod aan adviesverlening voor deze doelgroep (ondermeer via de website) - LDN reageert op aanvragen van overheden - LDN neemt proactief contact op met overheden o.b.v. gekende projecten (bv. via de media)	- LDN leverde didactisch materiaal aan de steden, gemeentes en organisaties in functie van Nacht van de Duisternis: https://levendenacht.be/report_your_activity#promomateriaal - LDN reageerde op aanvragen van steden, gemeentes en organisaties in functie van ondersteuning voor Nacht van de Duisternis	- Het ontwikkelde didactische en promomateriaal in functie van Nacht van de Duisternis in functie van deelnemende organisaties: https://levendenacht.be/report_your_activity#promomateriaal - De milieuraad van Aalter maakte een advies op over de openbare verlichting en	In 2026 zal verder gewerkt worden aan breder didactisch materiaal en het aanbod aan toelichtingen en opleidingen.

				• LDN leverde proactief communicatiemateriaal voor Nacht van de Duisternis • LDN gaf toelichting op de Milieuraad van Aalter op vraag van de gemeente.	incorporeerde hierin verschillende aandachtspunten vanuit de toelichting van LDN.	• In 2026 zal verder gewerkt worden aan breder didactisch materiaal. • De geplande cursus kan nu ook worden aangeboden aan andere geïnteresseerde organisaties.
OD3.3	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan organisaties	Deze doelstelling werd in 2025 verder uitgewerkt	• LDN communiceert over het aanbod aan adviesverlening voor deze doelgroep (ondermeer via de website) • LDN reageert op aanvragen van organisaties • LDN neemt proactief contact op met organisaties o.b.v. gekende projecten	• LDN leverde didactisch materiaal aan de steden, gemeentes en organisaties in functie van Nacht van de Duisternis: https://levendenacht.be/report_your_activity#promomateriaal • LDN reageerde op aanvragen van steden, gemeentes en organisaties in functie van ondersteuning voor Nacht van de Duisternis • LDN leverde proactief communicatiemateriaal voor Nacht van de Duisternis • LDN zette een brede opleiding op met partners rond sterrenkijken en lichthinder, op vraag van een regionale milieuorganisatie. Deze opleiding vindt plaats in het voorjaar van 2026.	• Het ontwikkelde didactische en promomateriaal in functie van Nacht van de Duisternis in functie van deelnemende organisaties: https://levendenacht.be/report_your_activity#promomateriaal • Een eerste brede opleiding zal plaats vinden in het voorjaar van 2026 op vraag van een regionale milieuorganisatie en in samenwerking met een lokale sterrenkundige vereniging	

OD3.4	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan bedrijven	Deze doelstelling loopt, maar verdient meer aandacht in 2026.	• LDN communiceert over het aanbod aan adviesverlening voor deze doelgroep (ondermeer via de website) • LDN reageert op aanvragen van organisaties • LDN neemt proactief contact op met bedrijven o.b.v. gekende projecten	Er kwamen nog geen vragen van bedrijven.	Er zijn nog geen resultaten door het ontbreken van concrete vragen.	Dit aanbod zal meer onder de aandacht gebracht worden in 2026.
OD3.5	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal of toelichting aan geïnteresseerden (buiten de groepen uit 3.2. tot 3.4.c)	Deze doelstelling loopt, maar verdient meer aandacht in 2026.	• LDN communiceert over het aanbod aan adviesverlening voor deze doelgroep (ondermeer via de website) • LDN reageert op aanvragen van organisaties • LDN neemt proactief contact op met organisaties o.b.v. gekende projecten	Er kwamen nog geen vragen van externen.	Er zijn nog geen resultaten door het ontbreken van concrete vragen.	Dit aanbod zal meer onder de aandacht gebracht worden in 2026.

2.1.3. Sensibilisering

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijstellingen/aanpassingen
SD4	Leve(n)de nacht vzw organiseert en ondersteunt sensibiliseringsacties omtrent de problematiek van lichtvervuiling	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	De overkoepelende organisatie en communicatie rond Nacht van de Duisternis en Saving Private Orion	De overkoepelende organisatie en communicatie rond Nacht van de Duisternis waren zeer succesvol	- Er werden 80 acties voor Nacht van de Duisternis geregistreerd in 2025 - Er werden verschillende nationale persartikelen gepubliceerd en ambassadeur Joeri Cortens communiceerde via verschillende kanalen.	
OD4.1	Vanaf 2023 wordt LDN medeorganisator van de Nacht van de Duisternis (elke 2e zaterdag van oktober)	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	- LDN nam het trekkerschap over - LDN voorziet ondersteuning via campagnemateriaal en voorbeelden voor lokale organisatoren	- De overname van de campagne van de bestaande organisatoren verliep vlot - De lokale organisatoren zijn nog niet helemaal mee met de nieuwe trekker en structuur	Het overzicht van alle activiteiten zowel in lijstvorm als in kaartvorm werden opgenomen op de website, alsook het promotiemateriaal: https://levendenacht.be/nachtvandeduisternis	De lokale organisatoren zijn nog niet helemaal mee met de nieuwe trekker en structuur. Hierop moet ingezet worden door vroegere en betere communicatie. Zo kan een standaard tekst worden voorzien om te gebruiken in gemeentelijke infocampagnes.
OD4.2	Vanaf 2024 wordt LDN medeorganisator van Saving Private Orion (jaarlijks in februari of maart)	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	- LDN overlegt met de oorspronkelijke organisatoren - LDN werkt samen met de verschillende plaatselijke organisatoren en ondersteunt hen met campagnemateriaal en door ter plekke lezingen en andere activiteiten mee te organiseren	De overkoepelende werking voor Saving Private Orion werd intussen succesvol geïntegreerd in de werking van LDN.	Er werden verschillende activiteiten georganiseerd in 2025 en deze werden gecommuniceerd via: https://levendenacht.be/savingprivateorion	Saving Private Orion mag nog via meer lokale activiteiten bekend gemaakt worden. LDN zal in 2026 en 2027 verder inzetten om deze campagne ruimer te verspreiden in Vlaanderen.

OD4.3	Vanaf 2025 biedt LDN haar kennis aan voor het organiseren van sensibiliseringsacties op vraag van andere organisaties die haar doelstellingen delen	Deze doelstelling wordt opgestart in 2026.	Er bleek in 2025 onvoldoende organisatorische ruimte om dit op te zetten. Dit wordt verplaatst naar 2026.	Nvt	Nvt	Nvt
OD4.4	Vanaf 2024 biedt LDN info aan over het organiseren van sensibiliseringsacties	Deze doelstelling wordt opgestart in 2026.	Er bleek in 2025 onvoldoende organisatorische ruimte om dit op te zetten. Dit wordt verplaatst naar 2026. • LDN ontwikkelt een aanbod aan informatie over het organiseren van sensibiliseringsacties rond lichtvervuiling • LDN maakt een specifiek onderdeel rond sensibiliseringsacties op de website voor de verschillende doelgroepen • LDN communiceert over het aanbod aan sensibiliseringsacties	Deze actie werd nog niet opgestart.	Deze actie werd nog niet opgestart.	Deze actie zal worden opgestart in 2026.

2.1.4. Beleidswerking

Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijstellingen/aanpassingen

SD5	Leve(n)de nacht vzw zet haar kennis en netwerk in ifv beleidsvoorbereiding en – ondersteuning	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	LDN werkt actief mee aan verschillende kennisgroepen rond (Openbare° Verlichting	Verschillende leden van LDN werkten actief mee aan studies en publicaties van onder meer de expertengroep Openbare Verlichting	- Een voorbeeld van zo'n publicatie is: https://pers.oost-vlaanderen.be/negatief-effect-nachtelijke-verlichting-op-gezondheid-en-biodiversiteit-groter-dan-gedacht https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/pih/onderzoek/milieu-gezondheid/milieu-gezondheid/nachtelijke-buitenverlichting-html	LDN gaat actief op zoek naar nieuwe kansen om mee te werken aan beleidsdocumenten.
OD5.1	LDN levert ten laatste in 2024 beleidsadvies over lichtvervuiling	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	LDN werkte ook in 2025 mee aan verschillende trajecten bij hogere overheden rond verlichting	Verschillende leden van LDN nemen deel aan trajecten rond verlichting als deel van de stuurgroep of begeleidingsgroep	De kennis, maar ook de aandachtspunten, die LDN wil inbrengen in beleidsdocumenten, wordt vlot opgenomen in deze documenten door de inzet van LDN-leden in stuur- en begeleidingsgroepen van studies en projecten	
OD5.2	Vanaf 2024 zal LDN beleidsadvies aanleveren op aanvraag aan overheden	Deze doelstelling is opgestart en wordt in 2026 versterkt.	- LDN communiceert over dit aanbod via ondermeer de website - LDN zal een voorbeeld van beleidsadvies opmaken en verspreiden	- Het aanbod werd gecommuniceerd - Het voorbeeld van beleidsadvies is in ontwikkeling, maar kende weinig vordering in 2025 door inzet op andere projecten	Het aanbod werd verspreid via website en nieuwsbrieven	Het concretiseren van het voorbeeld van beleidsadvies wordt voorzien voor 2026
OD5.3	LDN zal in 2025 meewerken aan een benchmarkstudie over wetgeving omtrent lichtvervuiling en lichtthinder in Vlaanderen en de buurregio's	Deze doelstelling wordt opgestart in 2026.	Er bleek in 2025 onvoldoende organisatorische ruimte om dit op te zetten. Dit wordt verplaatst naar 2026.	Nvt	Nvt	Nvt
OD5.4	In 2025 biedt LDN een lokaal beleidskader over lichtvervuiling aan	Deze doelstelling wordt opgestart in 2026.	Er bleek in 2025 onvoldoende organisatorische ruimte om dit op te	Nvt	Nvt	Nvt

		opgestart in 2026.	zetten. Dit wordt verplaatst naar 2026.			
OD 5.5	In 2026 biedt LDN een regionaal (Vlaams) beleidskader over lichtvervuiling aan	Deze doelstelling wordt opgestart in 2026.	Er bleek in 2025 onvoldoende organisatorische ruimte om dit op te zetten. Dit wordt verplaatst naar 2026.	Nvt	Nvt	Nvt

2.1.5. Community building en partnerschappen

	Doelstelling	Voortgang	Activiteiten	Stand van zaken	Bereikte resultaat	Eventuele bijstellingen/aanpassingen
SD6	Leve(n)de nacht vzw gaat (inter)nationaal	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	LDN nam deel aan verschillende internationale events en startte de gesprekken op voor internationale samenwerking in functie van Europese subsidieprojecten	LDN boekt eerder dan voorzien goede resultaten op vlak van netwerking en projectwerking.	- LDN mocht zichzelf voorstellen op de events waaraan het deelnam, waardoor de naamsbekendheid ook internationaal groeit. - Er is interesse in een partnership met een Waalse en Franse organisatie in functie van een micro-project voor Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen	
OD6.1	LDN neemt vanaf 2023 jaarlijks deel aan 1 internationaal event rond lichtvervuiling (conferentie, workshop, ...) en bouwt hiermee haar internationaal netwerk uit	De doelstelling loopt beter dan voorzien.	- LDN nam deel aan Eurodark (2024) - LDN nam deel aan ALAN 2025 - LDN nam deel aan Pint of Science (2024)	LDN nam in 2024 deel aan 2 internationale events en in 2025 aan 1 internationaal event	In 2025 nam LDN deel aan het internationaal congres ALAN2025 en presenteerde daar een toelichting en een poster.	
OD6.2	LDN werkt vanaf 2024 mee aan (als trekker of als deelnemer) een plan van aanpak om sensibiliseringsacties internationaal af te stemmen	De doelstelling loopt zoals voorzien.	LDN startte in 2024 de gesprekken voor een grensoverschrijdend Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen project	- Een eerste dossier werd ingediend in 2025, maar kreeg geen financiële ondersteuning. - Een verbeterd dossier wordt voorbereid en begin 2026 ingediend.	- De gezamenlijke interesse bleef bestaan, ook na het niet weerhouden van het eerste dossier. - Er wordt gewerkt aan een nieuwe draft rond gezamenlijke sensibilisering.	Het indienen van de projectaanvraag is voorzien voor de tweede call van 2026.

OD6.3	LDN werkt met haar (inter)nationale partners vanaf 2025 aan een internationaal beleidskader rond lichtvervuiling	De doelstelling loopt zoals voorzien.	LDN kon meewerken met het Europees project PLAN-B aan een internationaal kader.	Dit kader werd opgesteld in het najaar van 2025 binnen het project PLAN-B	Dit kader werd opgesteld in het najaar van 2025 binnen het project PLAN-B	LDN kan met dit kader nu de hogere overheden in Vlaanderen en België benaderen om bijkomende stappen rond lichtvervuiling te initiëren.
OD6.4	LDN deelt vanaf 2024 actief haar kennis en ervaring met internationale partners	De doelstelling loopt zoals voorzien.	Dit gebeurde via events en overleg	- Dit gebeurde op de internationale events - Dit gebeurde op de contacten met de Franse en Waalse tegenhanger	LDN wordt steeds meer erkend als grensoverschrijdende (kennis)partner	

2.2. Gemaakte kosten in 2025

Strategische krachtlijn	Doelstelling		Factuurbedrag, inclusief btw	Detail	Leverancier
Structurele werking	SD0	Leve(n)de nacht vzw zal in 2024 professionaliseren in haar werking en in haar organisatie	€ 7.260	Expert voor ondersteuning rond management en organisatiebeheersing	House of Expert bv
			€ 551,90	werkingskosten: website, mailing, telefonie, verzekeringen, ...	Easyhost, Tilda Plan, WordPress, Mailerlite, CityMesh, Ethias
			€ 1205,10	investering hardware voor personeelslid	Back In Use
			€ 9780,04	Indiensttreding personeelslid (3 maanden, 60% tewerkstelling)	personeelslid, VSDC, Ethias, Mediawet, Monizze
			€ 58,75	Bankrekening	KBC
Kennisedeling	SD1	Leve(n)de nacht vzw wordt het toonaangevend kenniscentrum rond lichtvervuiling en lichtvervuilingsoplossingen	€ 426,38	Lichtmeter (betaling deel 2)	Reikert
	SD2	Leve(n)de nacht vzw deelt haar kennis			
	SD3	Leve(n)de nacht vzw gebruikt haar kennis ifv belanghebbende doelgroepen: organisaties, overheden en bedrijven			
Sensibilisering	SD4	Leve(n)de nacht vzw organiseert en ondersteunt sensibiliseringsacties omtrent de problematiek van lichtvervuiling	/	Voor de Nacht van de Duisternis en Saving-Private-Orion werden dit jaar geen kosten gemaakt.	
Beleidswerking	SD5	Leve(n)de nacht vzw zet haar kennis en netwerk in ifv beleidsvoorbereiding en – ondersteuning	/	Voor de beleidswerking van LDN werden dit jaar geen kosten gemaakt.	
Community & partnerschappen	SD6	Leve(n)de nacht vzw gaat (inter) nationaal	€ 100,00	Lidmaatschap BBL	BBL
			€ 755,39	Deelname ALAN2025	Dark Sky International, Dark Sky Ireland - lokale verblijven, vliegtuigtickets, autoverhuur, kosten verblijf
	Totaal		€ 20.137,56		

2.3. Inkomsten toegezegd in 2025

Type inkomst	Bedrag
Lidgelden	€ 801,82
Donaties	€ 63,71
Diensten aan derden (lezingen, ...)	€ 195,63
Subsidies Departement Omgeving (startende milieuvereniging)	€ 60.000,00
Totaal	€ 61.061,16

Conclusie gemaakte kosten en inkomsten 2025

Leve(n)de Nacht vzw heeft voor haar professionalisering zeker nog nood aan de startsubsidie. Door de aanwerving van een deeltijds personeelslid, zal bijkomend ingezet kunnen worden in het uitvoeren van betalende taken en het zoeken van bijkomende financieringsbronnen. Dit jaar werd geopteerd om geen kosten te maken voor de sensibiliseringsacties, dit om te vergelijken met 2024. De impact lijkt groot. De nood aan een investering om promotie te maken voor de campagnes is hiermee aangetoond. In 2026 zal daarom terug ingezet worden op promotie en zichtbaarheid, door een publiciteitsbudget te voorzien.

2.4. Planning voor 2026

Hiervoor werd de tabel van 2025 hergebruikt en aangepast met de doelstellingen voor 2026.

2.4.1. Structurele werking

SD0	Leve(n)de nacht vzw zal in 2025 professionaliseren in haar werking en in haar organisatie					
	Operationele doelstelling	Hoofdactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD0.1	LDN zet een organisatiestructuur op zodat een professionele omgeving gecreëerd wordt voor betaalde werknemers, medewerkers en vrijwilligers	Boekhouding, fiscaliteit, belastingen	Boekhouder werd in 2025 aangeduid – penningmeester houdt de financiën intern op orde en ondersteunt de boekhouder	Intern (stuurgroep)	Doorlopend	Claude
		Algemene vergadering(en)	Organiseren van AV voor juni 2026	Intern (alle leden)	30/5	Guy
		Financiering	Verder screening financieringsmogelijkheden	Intern (stuurgroep)	Doorlopend	Guy
		Verzekeringen	In 2025 werden verzekeringen aangegaan voor vrijwilligers en personeel	Intern	Doorlopend	Friedel
		Organisatie	Het vrijwilligersbeleid en de werkgroepen worden verder op punt gezet. Samen met de coördinator runt het bestuur de algemene organisatie.	Intern	Voorjaar/doorlopend	Friedel
		Algemene administratie	Admin vzw, verslaggeving vergaderingen, ...	Intern	Doorlopend	Fleur
OD0.2	LDN zet in op het aantrekken van meer medewerkers en vrijwilligers	Corporate communicatie	Huisstijl en sjablonen werden aangemaakt in 2025. De coördinator houdt overzicht over uitgaande communicatie in huisstijl.	B2B	Januari	Fleur
		Teamgrootte op punt houden	Blijvende actie in 2026: oproep voor vrijwilligers via nieuwsbrief	Geïnteresseerde individuen	Doorlopend	Friedel
		Vrijwilligersbeleid	Heropnemen in 2026: vrijwilligersbeleid verder uitwerken	Intern	Voorjaar	Friedel

OD0.3	LDN creëert een werking en gestructureerde organisatie met onderdelen (werkgroepen, cellen, afdelingen, ...) om haar beoogde doelstellingen (zie SD1 tot SD6) te behalen	Personeels- en vrijwilligerswerking verder uitbouwen	Draaiend houden van de organisatie, planning opvolgen, gevormde werkgroepen opvolgen, ...	Intern	Doorlopend	Friedel en Fleur
OD0.4	LDN zet in op het binnenhalen van voldoende budgettaire middelen om haar beoogde doelstellingen (zie SD1 tot SD6) te behalen	Financiering (subsidiedossiers, sponsoring, ...)	zoeken naar financiering via verschillende kanalen (zie ook https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/calls-for-proposals)	intern	Doorlopend (maandelijks EU-calls bekijken)	Guy
		Uitwerken dossiers	dossier uitschrijven	intern	doorlopend	In overleg

2.4.2. Kennisdeling

SD1	Leve(n)de nacht vzw wordt het toonaangevend kenniscentrum rond lichtvervuiling en lichtvervuilingsoplossingen					
	Operationele doelstelling	Hoofdactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD1.1	In 2023 biedt LDN een duidelijk inzicht in het ontstaan van lichtvervuiling	Gerealiseerd in 2024	Verder uitbouwen via verschillende kanalen: evenementen, lezingen, nieuwsbrief en website	Alle doelgroepen, maar in 2026 hoofdfocus op overheden en particulieren	Permanent	Guy
OD1.2	In 2024 biedt LDN een duidelijk inzicht in de impact van lichtvervuiling	Gerealiseerd in 2024	Verder uitbouwen via verschillende kanalen: evenementen, lezingen, nieuwsbrief en website	Alle doelgroepen, maar in 2026 hoofdfocus op overheden en particulieren	Permanent	Guy
OD1.3	In 2025 biedt LDN een duidelijk beeld van mogelijke oplossingen voor lichtvervuiling	Gerealiseerd in 2024	Verder uitbouwen via verschillende kanalen: evenementen, lezingen, nieuwsbrief en website	Alle doelgroepen, maar in 2026 hoofdfocus op	Permanent	Guy

				overheden en particulieren		
OD1.4	In 2023 legt LDN contacten met belanghebbende organisaties en brengt de wereld van lichtvervuiling in Vlaanderen in kaart. Elk jaar nadien bekijkt LDN of er ontbrekende organisaties zijn	Gerealiseerd in 2024		Verder uitbouwen via verschillende kanalen: evenementen, lezingen, nieuwsbrief en website	Permanent	Guy
OD1.5	Vanaf 2024 organiseert LDN jaarlijks een netwerkevent met als doel het samenbrengen van organisaties en het inwinnen van informatie	Gerealiseerd in 2025		Verder uitbouwen via verschillende kanalen: evenementen, lezingen, nieuwsbrief en website	Permanent	Guy
OD1.6	Vanaf 2026 faciliteert LDN jaarlijks minstens éénmaal een wetenschappelijke studie over lichtvervuiling (communicatie, veldwerk, inhoudelijk, ...)	Deels gerealiseerd in 2025		Na de begeleiding van 1 studie van het Departement Omgeving, zal LDN opnieuw inzetten op het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek	Focus op samenwerking met overheden of uitvoerende partners (studiebureaus)	Friedel en Fleur

SD2	Leve(n)de nacht vzw deelt haar kennis					
	Operationele doelstelling	Hoofdactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD2.1	LDN bouwt in 2023 een heldere website met relevante basisinformatie over lichtvervuiling en houdt die elk jaar up to date	Communicatie - Gerealiseerd in 2024	• website wordt in 2026 herwerkt ifv doelgroepen (tegemoetkoming aan opmerkingen door begeleidingscommissie) • mailings worden ook herbekeken ifv zelfde opmerkingen • sociale media kanalen worden selectief gebruikt ifv doelgroepen	Verschillende doelgroepen moeten aan bod komen en hun eigen onderdeel/kanaal krijgen voor de	Doorlopend	Fleur en Jonathan

					aangeboden informatie		
OD2.2	Vanaf 2023 voorziet LDN jaarlijks minstens 3 lezingen voor het brede publiek	Lezingen – Reeds gerealiseerd in 2025	Verzorgen van lezingen, ook in 2026		Het Brede Publiek	Doorlopend	Friedel
OD2.3	Vanaf 2024 voorziet LDN jaarlijks minstens 3 lezingen en 2 opleidingen voor specifieke doelgroepen (dit kan ook binnen een aanbod van derden zijn)	Lezingen en opleidingen – Verder te realiseren in 2026	Verzorgen van lezingen en opleidingen op aanvraag		Gemeenten en organisaties	Doorlopend	Friedel
OD2.4	Vanaf 2024 organiseert LDN jaarlijks een studiedag rond lichtvervuiling (verspreiden van kennis)	Studiedag - Gerealiseerd in 2025	Wordt ook in 2026 opnieuw georganiseerd.		Gemeenten, organisaties en leden	Najaar	Guy

SD3	Leve(n)de nacht vzw gebruikt haar kennis ivf belanghebbende doelgroepen: organisaties, overheden en bedrijven						
	Operationele doelstelling	Hoofddactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar	
OD3.1	Vanaf 2023 beoogt LDN advies te geven aan minstens 4 organisaties of overheden (als antwoord op een concrete vraag)	Advies – te versterken in 2026	Verzorgen van advies op aanvraag	Overheden	Doorlopend	Friedel	
OD3.2	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan overheden	Gerealiseerd in 2025	De inspiratiegids nachtelijke buitenverlichting voor lokale besturen: Voorbeelden verzamelen voor herwerking ifv 2e editie De inspiratiegids nachtelijke buitenverlichting voor lokale besturen: communiceren over dit afgewerkte rapport in 2026 Studie rond kennis van licht(hinder)beleid: communiceren over dit afgewerkte rapport in 2026	Overheden	2027	Friedel	
				Overheden	Doorlopend in 2026	Friedel	
				Overheden	Doorlopend in 2026	Friedel	

OD3.3	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan organisaties	Studiemateriaal en opleidingen - Gerealiseerd in 2025	• Verder ontwikkelen van studiemateriaal op aanvraag • Opbouwen cursus astronomie voor natuurliefhebbers in 2026, LDN voorziet lesonderdeel met ruime aandacht voor lichthinderproblematiek (cursus ism De Polderster, op vraag van NPM)	Organisaties	Doorlopend	Friedel
OD3.4	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal, opleiding of toelichting aan bedrijven	Studiemateriaal en opleidingen - te versterken in 2026	Ontwikkelen van studiemateriaal op aanvraag – dit aanbod van LDN beter communiceren	B2B	Doorlopend	Friedel
OD3.5	Vanaf 2023 levert LDN (op aanvraag) studiemateriaal of toelichting aan geïnteresseerden (buiten de groepen uit 3.2. tot 3.4)	Studiemateriaal en opleidingen - te versterken in 2026	• Ontwikkelen van studiemateriaal op aanvraag – dit aanbod van LDN beter communiceren • Ontwikkelen van een reizende tentoonstelling (2 locaties in 2026)	Brede publiek Brede publiek	Doorlopend 10/2	Fleur

2.4.3. Sensibilisering

SD4	Leve(n)de nacht vzw organiseert en ondersteunt sensibiliseringsacties omtrent de problematiek van lichtvervuiling					
	Operationele doelstelling	Hoofdactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD4.1	Vanaf 2023 wordt LDN medeorganisator van de Nacht van de Duisternis (elke 2e zaterdag van oktober)	Gerealiseerd in 2023 - Organisatie Nacht van de Duisternis	Wervingscampagne Communicatie-campagne	Gemeenten en organisaties Het grote publiek	1/10 1/10	Fleur Jonathan
OD4.2	Vanaf 2024 wordt LDN medeorganisator van Saving Private Orion (jaarlijks in februari of maart)	Gerealiseerd in 2024 - Organisatie Saving Private Orion	Communicatie, gidsbeurten, deelnemen, optreden in podcast	Het grote publiek	20/2	Fleur

OD4.3	Vanaf 2025 biedt LDN haar kennis aan voor het organiseren van sensibiliseringsacties op vraag van andere organisaties die haar doelstellingen delen	Gerealiseerd in 2024 - Lezingen/toelichtingen (op aanvraag)	Deelname aan workshops en projecten – dit aanbod van LDN beter communiceren	Organisaties	1/7	Friedel
			Pitch ingediend bij Nerdland voor festival 2026 – uit te werken bij goedkeuring	Brede publiek	31/3	Fleur
			LDN werkt de astronomische duisternisbehoefte- kaart verder uit en communiceert hierover	Overheden en brede publiek	1/5	Fleur
OD4.4	Vanaf 2024 biedt LDN info aan over het organiseren van sensibiliseringsacties	Kennis over sensibiliseringsacties delen via communicatie – te versterken in 2026	Items opstellen voor op de website en in nieuwsbrieven – dit aanbod van LDN beter communiceren	Alle B2B doelgroepen	Doorlopend	Fleur

2.4.4. Beleidswerking

SD5	Leve(n)de nacht vzw zet haar kennis en netwerk in ifv beleidsvoorbereiding en – ondersteuning					
	Operationele doelstelling	Hoofddactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD5.1	LDN levert ten laatste in 2024 beleidsadvies over lichtvervuiling	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
OD5.2	Vanaf 2024 zal LDN beleidsadvies aanleveren op aanvraag aan overheden	Gerealiseerd in 2025 - Overleg	Overleg met Fluvius	Fluvius en middenveldorganisaties	Doorlopend	Friedel
			Overleg met provincies	Provincies, Vlaamse administraties	Doorlopend	Friedel
			Overleg met middenveld (NP, RL's, ...)	Middenveldorganisaties	Doorlopend	Friedel

		Adviezen aan overheden en organisaties – te versterken in 2026	Op afroep zal LDN advies geven – dit aanbod van LDN beter communiceren	Medewerkers overheden en organisaties	Doorlopend	Friedel
OD5.3	LDN zal in 2025 meewerken aan een benchmarkstudie over -wetgeving omtrent lichtvervuiling en lichthinder in Vlaanderen en de buurregio's	Dient te worden opgenomen in 2026	Opzetten van een vergelijkingstabel van de buurlanden en hun acties en realisaties rond lichthinderbeleid	Overheden	1/9	Fleur
OD5.4	In 2025 biedt LDN een lokaal beleidskader over lichtvervuiling aan	Dient te worden afgewerkt in 2026 - LDN startte met opstellen van een duisternisbehoeftekaart als eerste aanzet voor het beleidskader	Opbouwen van een voorstel van beleidskader rond lichtvervuiling, obv voorbeelden uit de buurlanden (zie OD5.3)	Lokale overheden	1/12	Fleur
OD 5.5	In 2026 biedt LDN een regionaal (Vlaams) beleidskader over lichtvervuiling aan	Op te starten in 2026	Opbouwen van een voorstel van beleidskader rond lichtvervuiling, obv voorbeelden uit de buurlanden (zie OD5.3)	Overheid: Vlaamse administraties	1/12	Fleur

2.4.5. Community building en partnerschappen

SD6	Leve(n)de nacht vzw gaat (inter) nationaal					
	Doelstelling	Hoofddactiviteit	Actie	Doelgroep	Deadline	Eigenaar
OD6.1	LDN neemt vanaf 2023 jaarlijks deel aan 1 internationaal event rond lichtvervuiling (conferentie, workshop, ...) en bouwt hiermee haar internationaal netwerk uit	Gerealiseerd in 2023	LDN neemt deel als expert aan studiedagen vanuit (Europese) projecten	Europese partners	Doorlopend	Friedel

OD6.2	LDN werkt vanaf 2024 mee aan (als trekker of als deelnemer) een plan van aanpak om sensibiliseringsacties internationaal af te stemmen	Verder op te nemen in 2026 - Deelnemen aan de nieuwe internationale community ELPC, gelanceerd op ALAN2025 - Indienen nieuwe aanvraag EU projectdossier	- Opzetten samenwerking binnen ELPC rond sensibiliseringsacties - Opnieuw overleggen over en schrijven van een projectdossier voor Interreg Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen - doelgroep bij goedkeuring: de lokale organisatoren van de NvdD en de Waalse en Franse tegenhanger en het brede publiek als bezoekers van deze lokale evenementen in het kader van de NvdD	Europese partners binnen lichthinder-community	Doorlopend	Fleur
OD6.3	LDN werkt met haar (inter)nationale partners vanaf 2025 aan een internationaal beleidskader rond lichtvervuiling	Gerealiseerd in 2025 binnen het partnerschap van PLAN-B waaraan LDN meewerkte	LDN werkt mee met EU-projecten PLAN-B en AQUAPLAN aan internationaal beleidskader	Bovenlokale overheden (regio's, lidstaten EU)	Doorlopend	Friedel
OD6.4	LDN deelt vanaf 2024 actief haar kennis en ervaring met internationale partners	Gerealiseerd in 2024 en 2025 –	Actief deelnemen - In 2026 deelname aan Europees symposium over lichthinder	Internationaal netwerk	Nog te bepalen	Friedel
OD6.5	LDN bouwt aan een community	Gerealiseerd in 2025 - Te herhalen in 2026 -	Leden/fandag - LDN organiseert activiteiten om de leden, sympathisanten en donateurs in contact te brengen met elkaar	Leden, donateurs, sympathisanten	voorjaar 2026	Guy
OD6.6	LDN bouwt aan sterke internationale partnerschappen	Gerealiseerd in 2025 - Te herhalen in 2026	Partnerschap met ASCEN (Wal) en ANPCEN (Fr) - Opzetten Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen subsidieproject voor Nacht van de Duisternis	Alle doelgroepen	Januari 2026	Fleur
N.B.: OD 6.5 en 6.6 werden in 2024 toegevoegd ifv uitvoering 2025.						

3. Groei naar een volwaardige thematische vereniging

3.1. Groei op basis van het advies van de adviescommissie

3.1.1. Verfijnde missie, visie, strategie, expertise en doelgroepen

Dit is niet gewijzigd ten opzichte van 2024

Missie	Leve(n)de Nacht vzw zet zich in voor een nachtleven waarin doordachte en milieuvriendelijke verlichting de norm is. We delen onze expertise met overheden, organisaties, bedrijven en het publiek. Zo beschermen we de nachtelijke biodiversiteit en verminderen we lichtvervuiling.
Visie	Leve(n)de Nacht vzw streeft ernaar de nachtwereld te herstellen en te behouden, met voordelen voor zowel mens als natuur. We richten ons op doelgerichte kennisdeling, sensibilisering en beleidswerking. Via partnerschappen op regionaal, nationaal en internationaal niveau bevorderen we een harmonieuze relatie tussen mens en natuur tijdens de nacht.
Strategische doelstellingen	Om onze visie te realiseren zetten we in op volgende strategische doelstellingen: ● Sensibilisering: Bewustwording creëren bij overheden, organisaties, bedrijven en het publiek over het belang van een duurzaam nachtleven en hoe we er actief aan kunnen bijdragen. ● Kennisdeling: Het delen van expertise en verspreiden van informatie over het ontstaan en de impact van lichtvervuiling, alsook van doelgerichte oplossingen. ● Beleidswerking: Actief bijdragen aan beleidsvorming die een evenwicht nastreeft tussen menselijke activiteiten en nachtelijke biodiversiteit. ● Community building en partnerschappen: Het verder bouwen aan een sterk netwerk en samenwerkingen om duurzame verandering te kunnen realiseren.
Expertise	De concrete expertise van Leve(n)de Nacht vzw situeert zich op volgende vlakken: ● Het belang van het afstemmen van mens en natuur in de nacht; ● Doelgerichte en efficiënte verlichting; ● Reglementering.
Doelgroepen	Leve(n)de nacht vzw richt zich tot volgende doelgroepen: ● Overheden (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal) ● Organisaties (verlichtingsindustrie, bedrijfswereld, verenigingen, onderwijs, academische instellingen...) ● Het grote publiek

3.1.2. Versterkte prioriteiten

In 2025 werden deze prioriteiten naar voor geschoven en gerealiseerd:

Absolute prioriteit	Duiding
Organisatorische werking uitbouwen	LDN zette een volgende stap naar professionalisering door het aanwerven van een eerste personeelslid: • Een deeltijdse opdracht, startend in oktober; • een coördinerende taak binnen de organisatie om bestuur en vrijwilligers te ondersteunen bij het uitvoeren van de visie en missie van de organisatie; • ondersteunt ook de administratieve formaliteiten van LDN.
Organisatie en financiering optimaliseren	LDN optimaliseerde haar werking ook door: • Een boekhouder aan te stellen; • De managementsondersteuning vervelde van trekker naar ondersteuner. De organisatie functioneert al beter op eigen benen; • Het opmaken van een nieuw dossier voor Vlaanderen in het kader van de erkenning als volwaardige milieuvereniging (2027-2031);
Inzetten op kennisdeling en netwerkopbouw	LDN zette in 2025 in op haar doelstellingen om haar opgebouwde kennis te delen en om haar netwerk uit te breiden: • LDN werkte mee aan een studie van het Departement Omgeving in het kader van de kennis van het lichtbeleid bij lokale besturen • LDN werkte mee aan de opmaak van een inspiratiegids voor verlichting voor lokale besturen (publicatie voorjaar 2026 door de provincies) • LDN organiseerde een studiedag over lichthinder in samenwerking met het Zwin en het Regionaal Landschap Houtland en Polders

3.1.3. Fasering van de prioriteiten in functie van een structurele werking

Prioriteit	2024	2025	2026
Naamsbekendheid verwerven	X	X	
Inhoudelijke werking uitbouwen	X	X	

Organisatie en financiering optimaliseren	X	X	
Sensibiliserings-activiteiten uitbouwen		X	X
Kennisdeling structureel uitbouwen		X	X
Community & partnerschappen uitbouwen		X	X
Beleidswerking structureel uitbouwen			X
Internationalisering structureel uitbouwen		X	X

3.1.4. Uitrol over gans Vlaanderen

Ook in 2025 was Leve(n)de Nacht vzw actief in heel Vlaanderen.

- De Nacht van de Duisternis kende een groei in het aantal geregistreerde activiteiten in heel Vlaanderen (80+);
- Het aantal abonnees op de nieuwsbrief steeg in 2025;
- De lezingen, toelichtingen en andere activiteiten van Leve(n)de Nacht vzw gingen door in alle provincies en verspreid over heel Vlaanderen.

3.1.5. Begeleiding op vlak van organisatiemanagement

Leve(n)de Nacht vzw laat zich sinds december 2023 begeleiden door House of Expert bv op vlak van organisatiemanagement. In 2024 werd vooral ingezet op het opbouwen van een goede organisatiestructuur en taakverdeling. In 2025 werd de samenwerking verder gezet. De inzet verschoof van een trekkende naar een ondersteunende rol. De expert begeleidde ook in het zoeken en aanwerven van een eerste personeelslid/coördinator.

Ook de freelance medewerker die in 2024 werd aangetrokken voor administratieve ondersteuning, werkte in 2025 verder, maar de taken werden afgebouwd en meer intern opgenomen.

3.1.6. Verduidelijking van de organisatiestructuur en de governance

Er werden in 2024 duidelijke rollen omschreven voor de interne organisatie met bijhorende taken. Een aantal van de vrijwilligers hadden zich kandidaat gesteld om één of meerdere rollen op zich te nemen.

Deze rollen blijven in 2025 grotendeels gelijk. Enkel Yana moest haar engagements beperken. Haar rol werd verdeeld onder de vrijwilligers en haar trekkende rol ifv de internationalisering werd opgenomen door Friedel Pas.

Hieronder nog even kort de nieuwe rolverdeling:

Rol	Voornaamste Taken	Toegewezen aan
Voorzitter	- Algemeen leiderschap; - Bewaken visie; - Officiële vertegenwoordiging van de organisatie; - Vergaderingen voorzitten.	Friedel Pas

Secretaris	• Het zorgen voor de agenda en notulen van vergaderingen; • Ondersteunen van de voorzitter en het bestuur bij administratieve taken.	Guy Kindermans
Penningmeester	• Beheren van de financiën; • Budgettering en financiële rapportage.	Claude Cottyn
Coördinator community building & partnerschappen	• Coördineren initiatieven ifv ledenwerving, vrijwilligers en partnerschappen; • Opbouwen en onderhouden van relaties met relevante partners en de bredere gemeenschap; • Personeelsbeheer.	Friedel Pas
Coördinator kennisdeling	• Coördinatie van de activiteiten rond kennisdeling (lezingen, advies, opleidingen...)	Guy Kindermans
Coördinator sensibilisering en communicatie	• Coördinatie van de eigen communicatiekanalen; • Spelverdeler voor de organisatie van eigen sensibiliseringsinitiatieven;	Fleur De Nil
Coördinator beleidswerking	• Coördineren van de beleidswerking; • Het aanjagen van voorstellen voor verbeteringen in het beleid.	Joost Verheyden
Inhoudelijke experts	• Lezingen • Opleiding • Advies	• Friedel Pas • Guy Kindermans • Claude Cottyn • Eric Grosemans • Joost Verheyden • Yana Yakushina
Expert sociale media	• Beheer sociale media	Jonathan Joris
Internationalisering	• Detectie van internationale projecten en netwerken; • Opbouwen van internationale partnerschappen; • Versterken van de internationale zichtbaarheid van de organisatie.	Friedel Pas
Administratieve taken	• Taken voor de coördinator • Taken in regie ter ondersteuning van de organisatie (freelance).	Fleur De Nil Valérie Van Haute

3.1.7. Verduidelijking van de inhoudelijke expertise en ervaring

Dit is een herneming van 2025.

Een aantal van de vrijwilligers van Leve(n)de Nacht vzw hebben een sterke inhoudelijke expertise. Hierbij een verduidelijking van hun belangrijkste inhoudelijke expertise, hun ervaring en verwezelijkingen:

Naam	Expertise
------	-----------

Friedel Pas	• Voorvechter tegen lichtvervuiling; • Medeoprichter van "Nacht van de Duisternis" in Vlaanderen; • Oprichtend voorzitter van de voormalige vzw Preventie Lichthinder; • Organisator van Europese conferenties ter bescherming van de nachtelijke hemel; • Internationaal spreker en deelnemer aan initiatieven zoals de Starlight Declaration.
Guy Kindermans	• Amateur-astronoom en pleitbezorger voor de nachtelijke hemel; • Lid van de voormalige vzw Preventie Lichthinder en actief in bewustwordingscampagnes; • Lid van de gemeentelijke ecoraad van Aalst.
Claude Cottyn	• Officieel natuurgids met expertise in biodiversiteit en lichtvervuiling; • Gespecialiseerd in de impact van lichtvervuiling op ecologische systemen.
Eric Grosemans	• Pleitbezorger voor het behoud van donkere hemels en bestrijder van lichtvervuiling; • Focus op bewustwording rond de negatieve effecten van kunstlicht en LED-verlichting.
Joost Verheyden	• Oprichter en voorzitter van VVS Capella; • Actief sinds 1983 in het behoud van donkere hemels in Hoegaarden; • Speelt een sleutelrol in de ontwikkeling van Dark-Sky observatiesites; • Betrokken bij internationale monitoring via het TESS Photometer-netwerk.
Roland Gadeyne	• Astronoom en medeoprichter van de voormalige vzw Preventie Lichthinder; • Werkgroep leider Lichthinder binnen de Vereniging voor Sterrenkunde; • Bevorderde de uitbouw van sterrenwachten zoals Astrolab Iris in Ieper; • Actief lid van de International Dark-Sky Association.
Yana Yakushina	• Onderzoeker gespecialiseerd in lichtvervuiling als milieuprobleem; • Werkt aan een doctoraat aan de Universiteit Gent over juridische erkenning van lichtvervuiling; • Adviseur en lid van internationale organisaties zoals IDA en Starlight Foundation; • Actief in internationale conferenties, workshops, en adviesprojecten.
Fleur De Nil	• Communicatie- en eventcoördinator met 25 jaar ervaring in sterrenkunde en verenigingswerk;

(werd medewerker/ coördinator van LDN in oktober 2025)	• Combineert expertise in IT, communicatie en eventorganisatie met een passie voor het behoud van de donkere hemel; • Beheert de communicatie van de vereniging (website, mailings, sociale media).
Jonathan Joris	• Jurist gespecialiseerd in omgevingsrecht en natuurbeschermingsrecht; • Beheert de sociale media van Leve(n)de Nacht vzw en draagt zo bij aan bewustwording rond lichtvervuiling; • Beantwoordt juridische vragen over lichtvervuiling binnen de organisatie; • Advocaat aan de balie van Gent, met focus op milieurecht en juridische aspecten van lichtvervuiling.

3.2. Zelfevaluatie mbt de groei naar een volwaardige thematische vereniging

De zelfevaluatie uit het verslag van 2024 werd als leidraad gebruikt voor de werking en verdere ontwikkeling van de organisatie in 2025.

Daarnaast werd dit jaar extra ingezet op het benadrukken van de eigenheid van de organisatie en de belangrijke rol als enige volwaardige thematische vereniging die zich richt op het behoud van donkere hemels en het tegengaan van lichtvervuiling.

Conclusie en toekomstperspectief

In ons tweede werkingsjaar als startende gewestelijke milieuvereniging hebben we opnieuw grote stappen gezet om onze werking te professionaliseren. We konden een deeltijdse coördinator aanwerven en werkten intensief aan het dossier voor een volwaardige erkenning. Tegelijkertijd konden we de inzet van de externe begeleider/consultant afbouwen en meer op eigen benen staan. Dit had wel gevolgen voor de acties naar buiten uit. We hebben veel tijd geïnvesteerd in de eigen werking en organisatie en hebben niet de grote stap vooruit gezet voor onze campagnes (Nacht van de Duisternis en Saving-Private-Orion. Daar zal in 2026 onze focus moeten liggen.

Onze rol als kenniscentrum hebben we wel volwaardig kunnen uitspelen door de organisatie van een symposium (in samenwerking met partners) en onze medewerking aan de inspiratiegids voor lokale besturen (publicatie voorjaar 2026) en onze begeleiding van een studie van het Departement Omgeving (afgerond in december 2025).

Ook dit jaar zijn we trots op de groei die we als Leve(n)de Nacht vzw hebben doorgemaakt en de impact die we tot nu toe hebben bereikt.

Om onze doelen verder te realiseren, willen we blijven investeren in het versterken van onze expertise, het concretiseren van onze visie en het uitbreiden van onze regionale aanwezigheid.

4. Interne organisatie

4.1. Interne organisatie

Zoals hierboven aangegeven, zijn volgende zaken gebeurd in 2024 mbt interne organisatie:

- Er werden duidelijke rollen omschreven voor de interne organisatie met bijhorende taken;
- De rollen werden toegewezen voor 2025;
- Er werd een onderscheid gemaakt tussen de bevoegdheden van de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur en het Dagelijks Bestuur;
- Er werd een vaste vergaderritmiëk ingevoerd;
- Er werden vaste vergadermethodes ingevoerd (agenda, verslag, follow-up);
- De eerste werkgroepen rond communicatie en sensibilisering in functie van Nacht van de Duisternis werden opgezet;
- De structuur voor de uitrol van de werkgroepen werd opgezet.

4.2. Dagelijkse werking

Er werd een overlegstructuur opgezet om de dagelijkse werking op te volgen:

Overlegstructuur	Frequentie
Organisatieoverleg	1x per maand op de derde dinsdag van de maand. Hier worden de lopende zaken besproken wat betreft de structurering van de organisatie en wordt de Raad van Bestuur voorbereid. Zodra de structurele werking voldoende op punt staat, zal dit overleg wegvallen.
Werkgroepen	In 2024 werden al op regelmatige basis werkgroepen rond communicatie en rond de Nacht van de Duisternis georganiseerd. In 2025 wordt deze aanpak via werkgroepen verder uitgebouwd: • Werkgroep kennisdeling • Werkgroep beleidswerking • Werkgroep sensibilisering en communicatie • Werkgroep community building en partnerschappen Hiervoor werden de rollen van coördinator in het leven geroepen. De coördinatoren zullen op basis van de noden werkgroepvergaderingen organiseren in functie van de uitvoering van specifieke acties binnen hun bevoegdheid.
Actieplan	Er werd een helder en haalbaar actieplan opgesteld voor 2025 met een duidelijke rolverdeling (zie punt 2.3).
Communicatieplan	Het actieplan werd vertaald naar een gestructureerd communicatieplan.

4.3. Beslissingsorganen

De bevoegdheden van de 2 beslissingsorganen werden in 2024 scherpgezet. De Algemene Vergadering komt 1 maal per jaar samen. De Raad van Bestuur komt 1 maal per maand samen op de vierde dinsdag van de maand.

De beslissingsbevoegdheid is als volgt:

Algemene Vergadering	Raad van Bestuur
Wijziging van de statuten	Vertegenwoordigen van de organisatie in externe contacten en samenwerkingen
Benoeming en ontslag van bestuurders	Uitvoering van de beslissingen van de Algemene Vergadering
Goedkeuring van de jaarrekening en de begroting	Voorbereiding van de jaarrekening en de begroting
Verlenen van kwijting aan de bestuurders voor het gevoerde beleid	Toezicht op de dagelijkse werking die loopt via de werkgroepen
Beslissen over grote strategische veranderingen en plannen	Aansturen van personeel en vrijwilligers en toewijzen van middelen
	Goedkeuring van toetreding of uitsluiting van leden

5. Rapportering over de activiteitsnormen 2025

In 2025 realiseerde Leve(n)de Nacht vzw een brede waaier aan acties die bijdragen aan de doelstellingen van de subsidieregeling. In deze rapportering worden concrete en representatieve acties opgelijst die elk gekoppeld zijn aan een specifieke module binnen de gevraagde clusters. Voor elke actie wordt verwezen naar het voortgangsrapport 2025, met – waar mogelijk – bijlagen, digitale bewijstukken en kerncijfers. Zo tonen we helder aan hoe de werking invulling gaf aan de gevraagde activiteitsnormen.

Cluster	Module	OD + Actie 2025	Pagina voortgangsrapport	Bijlage of bewijs	Meetpunten / impact
Informeren, sensibiliseren en mobiliseren van de bevolking	Kleinschalige publieksactiviteiten	OD2.2 - Lezingen voor het brede publiek	p. 10	Bijlage 1: 2 verschillende aankondigingen: Starnights in Ieper, VVS-weekend in Genk	5 lezingen met meer dan 15 personen: Starnights in Ieper (augustus), MIRA in Grimbergen (september), VVS-weekend in Genk, NvdD in Genk en Merelbeke (allen in oktober)
	Grootschalige publieksactiviteiten	OD4.1 - Nacht van de Duisternis (80 activiteiten + ambassadeur + media-aandacht)	p. 14	- Bijlage 3 - Bijlage 4 https://levenidenacht.be/nachtvandeduisternis	80 geregistreeerde acties 2 ambassadeurs (1 actief) 6x nationale media-aandacht 1x campagne
		OD4.2 - Saving Private Orion	p. 14	https://levenidenacht.be/savingprivateorion	5 acties georganiseerd

					1x campagne via themapagina
Informereren en ondersteunen van actoren buiten de natuur- en milieubeweging	Sensibiliseren en ondersteunen van organisaties, bedrijven en overheden	OD3.1 - Adviesverlening aan steden/gemeenten op aanvraag	p. 11	- Website - Nieuwsbrieven - bijlage 5, 6, 7 en 8 (resultaten Nieuwsbrief, sociale media, persberichten en website)	2-talige Website met informatie in NL/EN, 6 nieuwsbrieven, - bereik zie bijlage 8 1 lezing milieuraad Aalter
		OD3.2/OD3.3 - Ondersteuning via promomateriaal Nacht van de Duisternis	p. 11-12	Materiaal op: https://levenidenacht.be/repertorium_your_activity#promomateriaal	- Alle Vlaamse gemeenten en partners ontvingen het materiaal - Meer dan 80 deelnemende organisaties bij Nacht van de Duisternis
Beïnvloeden van het beleid	Beleidsadvies via werkgroepen of op aanvraag	OD5.1 - Deelname aan studie Departement Omgeving + meewerken aan inspiratiegids voor lokale besturen	p. 16	https://www.vlaanderen.be/publicaties/vlaanderen-verleedt-maar-wat-doen-we-met-het-donker-een-blik-op-de-uitdagingen-keuzes-en-kansen-van-nachtelijke-buitenverlichting	1x begeleiding van studie door departement Omgeving 1x Actieve bijdrage aan studie met publicatie (in 2026)
		OD5.2 - Beleidsadvies op aanvraag + opmaak voorbeeldtekst	p. 16	- Website - Nieuwsbrieven	Aanbod beleidsadvies bekendgemaakt via de nieuwsbrieven en op de website
uitbouwen netwerk	organiseren studiedag	OD2.4 - Organiseren studiedag	p. 10	bijlage 2: flyer, website en terugblik	Veel deelnemers, tevreden mede-organisatoren (meteen

						nieuwe editie aangekondigd)
	deelname internationaal congres	OD6.1 - Deelname aan internationaal event	p. 18		poster (bijlage 9) en programma van het congres https://www.darksky.ie/wp-content/uploads/2025/10/ALAN-2025-Conference-programme.pdf (zie LDN, Fleur De Nil op p. 13)	1 x poster 1 x presentatie op het congres

6. Bijlagen

6.1. Bijlage 1: Lezingen voor het grote publiek

Programma zaterdag 23 augustus 2025

Tijdstip	Activiteit	Door	Plaats
09:00 - 11:30	Ontbijt (later kan indien tot 5u waargenomen)		Keuken
13:00	Belegde broodjes (te bestellen tijdens ontbijt)		Keuken
14:00 - 14:35	Astronomische duisternisbehoeftekaart	levende nacht	Zaal bos
14:35 - 15:10	remote waarnemen	Maarten Vanleenhove	Zaal bos
15:10 - 16:10	pauze + groepsfoto		Koer
16:10 - 16:45			Zaal bos
16:45 - 17:20	Planetaire nevels waarnemen	Janos Barabas	Zaal bos
17:20 - 18:00	pauze + kleine tombola		Koer
20:30 - 22:00	Demo: Waarnemen met de Celestron Origin, een krachtige smart telescope	Claude Bataillie	Koer
20:30 - 22:00			Zaal koer
22:00 - ...	Waarnemen		

Foto album

Klik hier voor de foto's van alle StarNights edities

Vind ons op Facebook

LDN toelichting over de Astronomische Duisternisbehoeftekaart

Programma

Zaterdag 4 oktober 2025

Het congres wordt in de voormiddag geleid door ondervoorzitter Ruben Verboven en in de namiddag door voorzitter Frank Tamsin.

- 10:15 Opening van het JVS/VVS-weekend door de voorzitter
- 10:25 Opmars van de Internetsatellieten nu ook van andere organisaties
- 10:45 Astronomische Duisternisbehoeftekaart
- 11:00 Eclipsen in 2026 en 2027
- 11:25 Zonsverduisteringen bekeken door een transitbril
- 11:40 Voorstelling nieuwe VVS-publicaties
- 12:00 Lunch en middagpauze *
- 13:30 De hemel op Aarde: mijn bezoek bij ALMA en de Very Large Telescope
- 14:00 Sterrenstelsels en de structuur van het universum
- 15:15 Pauze *
- 16:25 Planetary Heartbeats: Probing Planetary Interiors Through Tides
- 17:40 Testresultaten met Dwarf 3 telescoop
- 18:00 Avondmaal *
- 20:00 Avondprogramma door de JVS *

De programmapunten die met een sterretje (*) zijn, aangeduid, kunnen niet via de livestream gevolgd worden.

LDN toelichting over de Astronomische Duisternisbehoeftekaart (door Stijn Vanderheiden)

6.2. Bijlage 2: Communicatie en inhoud Symposium Lichthinder in het Zwin

website, met agenda: <https://www.rlhp.be/agenda/symposium-van-de-nacht>

affiche:

link naar terugblik: <https://www.rlhp.be/nieuws/5-takeaways-van-het-symposium-van-de-nacht>

6.3. Bijlage 3: Promomateriaal voor partners - Nacht van de Duisternis

Het gemaakte promomateriaal voor de deelnemende organisaties werd opnieuw ter beschikking gesteld via de website: https://levendenacht.be/report_your_activity#promomateriaal

6.4. Bijlage 4: Overzichtskaart activiteiten Nacht van de Duisternis

De deelnemende activiteiten werd gebundeld op de website en omgezet naar een interactieve kaart (zie onder) <https://livingnight.preventielichthinder.be/activiteitenlijst-nvdd2025/>

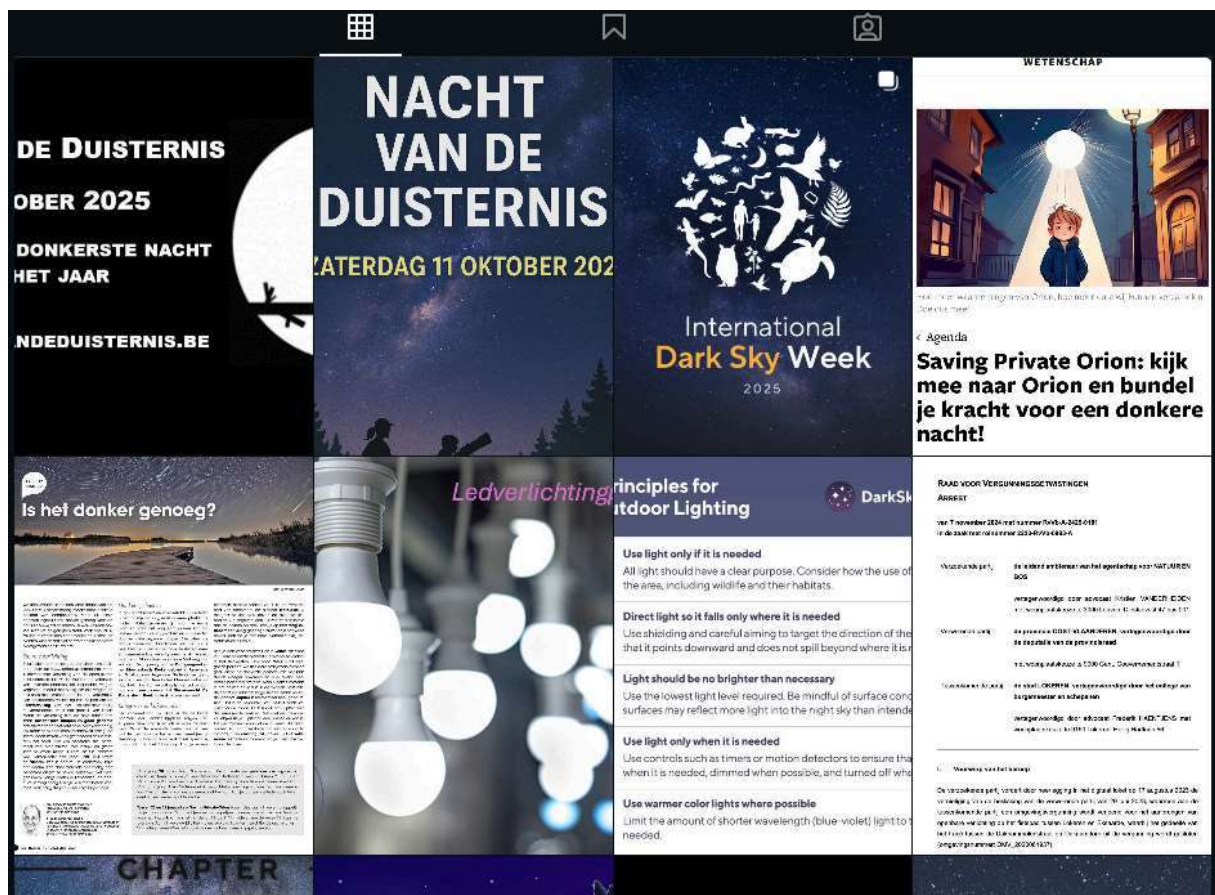
6.5. Bijlage 5: Resultaten campagne sociale media

Er werden doorheen het jaar verschillende berichten gemaakt en verstuurd. Dit jaar werden geen berichten gepromoot (betaald). Dit resulteerde in minder weergaven. De berichten werden gespreid doorheen het jaar en niet alleen gefocust op de Nacht van de Duisternis. Dit zorgde voor een langere zichtbaarheid van de organisatie.

De organisatie is actief op Instagram en op Facebook. Het account op X (voorheen Twitter) bestaat nog, maar wordt niet meer actief gebruikt.

Hieronder ter illustratie:

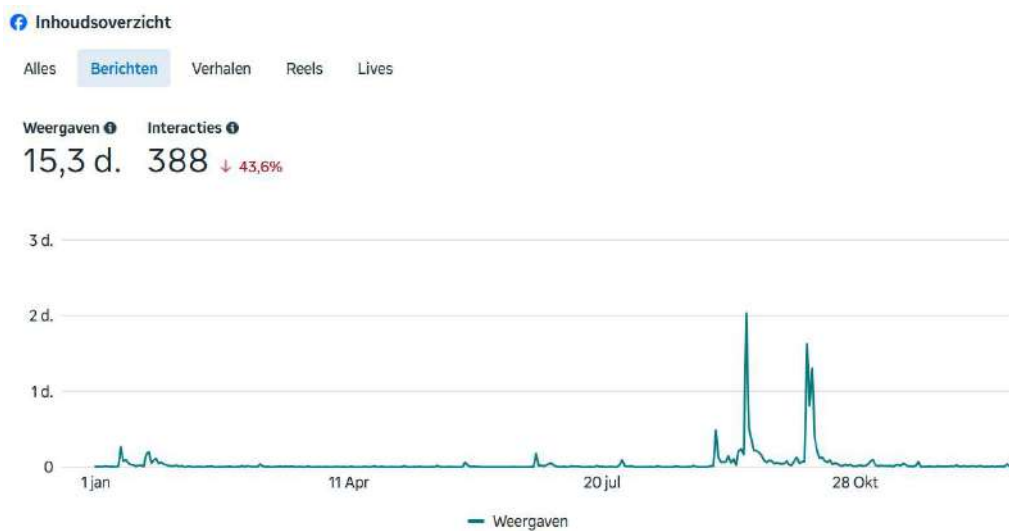
- Een overzicht van de berichten op Instagram (afbeelding 1)
- De berichten, allen niet-gepromoot, haalden gemiddeld zo'n 380 weergaven. (afbeelding 2)
- Een overzicht van de weergaven op Facebook (ook hier geen betaalde promotie) (afbeelding 3);
- Een niet-gepromote post op Facebook (afbeelding 4).

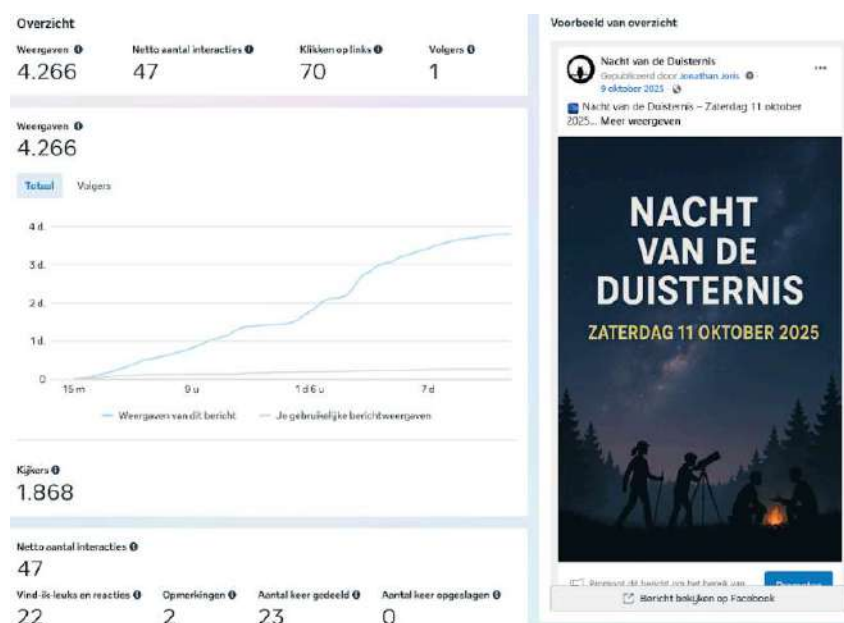
Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Afbeelding 4

6.6. Bijlage 6: Resultaten perswerking – Nacht van de Duisternis en studiedag lichthinder in het Zwin

Door het uitsturen van een persbericht en het ambassadeurschap van Joeri Cortens haalde Nacht van de Duisternis onder meer VRT nws, de weekend tips op Radio1, een item in het Journaal op VRT, alsook het nationale radionieuws. Er waren ook items op radio 2 (de Weekwatchers) en op radio 1 (Nieuwe Feiten).

Daarnaast waren er ook verschillende nieuwsberichten (vooral aankondigingen) in lokale katernen van kranten voor lokale activiteiten voor de Nacht van de Duisternis.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/10/11/nacht-van-de-duisternis-2025/>

Naar aanleiding van de Studiedag rond lichthinder in het Zwin werd er een artikel gepubliceerd in De Standaard en kwam de lokale tv-zender Focus langs voor een reportage.

<https://focus-wtv.be/nieuws/symposium-in-het-zwin-richt-spots-op-lichtvervuiling>

<https://www.standaard.be/natuur-en-wetenschap/astronomen-pleiten-voor-duisternis-iedereen-heeft-recht-op-een-mooie-sterrenhemel/89939692.html>

6.7. Bijlage 7: Resultaten nieuwsbrief

Hieronder de resultaten van de nieuwsbrief met de voorstelling van de organisatie en de aankondiging van Nacht van de Duisternis.

Er waren 6 mailings naar de grote groep stakeholders, en 1 extra voor de deelnemende organisatoren ifv de evaluatie van de Nacht van de Duisternis.

Met een openingsrate van ongeveer 60% en een doorclickrate van gemiddeld 30%, behaalde deze nieuwsbrief een mooi resultaat.

Voorbeeld van de mailing van 1 september 2025

Nacht van de Duisternis 2025

Sent Mon, 01 Sep 2025 19:31:45

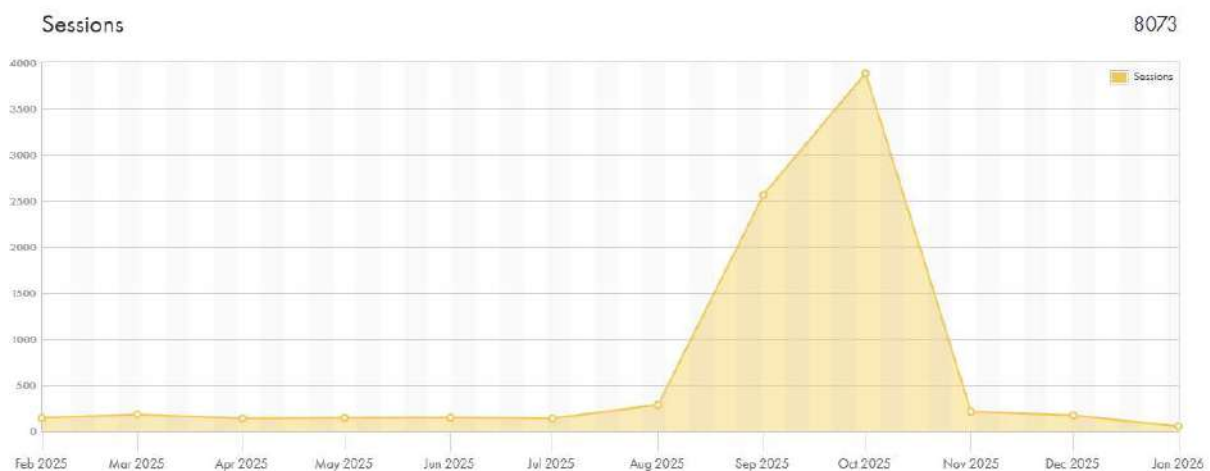
Results	
Total emails sent	Opened
715	61.82%
Clicked	Click to open rate
38.46%	62.22%

6.8. Bijlage 8: Resultaten website

Hieronder is duidelijk de impact van Nacht van de Duisternis te zien op de websitebezoekers. Met een piek van meer dan 4000 sessies in oktober blijkt Nacht van de Duisternis een belangrijke manier om het grote publiek in contact te brengen met Leve(n)de Nacht vzw. De beslissing om de website van Nacht van de Duisternis te integreren in deze van Leve(n)de Nacht vzw was dus een goede beslissing in functie van de naamsbekendheid van de vzw.

Ook het symposium in september en de aankondigingen van de activiteiten voor de Nacht van de Duisternis, zorgen voor een actiever gebruik van de website in augustus (kleine stijging) en september.

Door tijdig te communiceren en meer activiteiten te highlighten op de website, kunnen we op meer momenten doorheen het jaar mensen naar de website leiden.

Het aantal bezoekers toont een terugval ten opzichte van 2024. Dit is deels te verklaren doordat er in 2025 geen gebruik gemaakt werd van betaalde advertenties op de sociale media die linken legden naar de website. Ook op die sociale media is een terugval in het aantal views te zien om dezelfde reden. We moeten hieruit concluderen dat we acties moeten inzetten op promotie en daar ook een financiële bijdrage voor moeten voorzien.

6.9. Bijlage 9: deelname internationaal congres ALAN2025 (Westport - Ierland)

Poster gemaakt door Fleur De Nil en Friedel Pas en ingediend door Friedel Pas.

A European Light Pollution Awareness Event

1

Rediscover the Night

Since 1996, Belgium's Night of Darkness invites communities to switch off outdoor lights and celebrate natural darkness. Through stargazing, night walks, stories, concerts, ... thousands of people rediscover the beauty of the night.

2

Awareness + Legislation = Real Impact

Across Europe, some countries have laws without awareness, others awareness without laws. True progress comes when both work together.
"Legislation needs awareness — awareness needs legislation."

3

Towards a European Movement

Let's unite local initiatives under one banner: a European Month of Darkness — a time when organizations across Europe host events to raise awareness and reclaim the night sky. Most EU countries take over only EU environmental rules so that is the place we need to have impact.

4

Start-up: Interreg

Flemish, Walloon and North France region collaborate and share experiences. The project should run for 18 months between the partners ASCEN, Leve(n)de Nacht and ANPCEN.

5

Our Vision

Experience the night. Reduce the light.
Inspire Europe. From local passion to continental action — together we create a culture of responsible lighting.

✉ enquiries@livingnight.org

Scan to save
contact details

<http://livingnight.org>